

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za teška
kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od 1991.
godine

Predmet br.: IT-05-88/2-T

Datum: 7. februar 2012.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM II

U sastavu: sudija Christoph Flügge, predsjedavajući
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua
sudija Prisca Matimba Nyambe

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 7. februara 2012. godine

TUŽILAC

protiv

ZDRAVKA TOLIMIRA

JAVNO

**ODLUKA PO PRVOM ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA UVRŠTAVANJE
DOKUMENATA U SPIS BEZ POSREDSTVA SVJEDOKA**

Tužilaštvo
g. Peter McCloskey

Optuženi
Zdravko Tolimir

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Prvom zahtevu za uvrštavanjem u dokaze dokumenata bez posredstva svjedoka", koji je optuženi 30. novembra 2011. godine podnio na bosanskom/hrvatskom/srpskom i koji je na javnoj osnovi zaveden 7. decembra 2011. godine na engleskom jeziku (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi svoju odluku po istom.

I. OPŠTI ARGUMENTI

1. Optuženi u Zahtjevu traži da se u spis, bez posredstva svjedoka, uvrsti sedam dokumenata (dalje u tekstu: Predloženi dokumenti) na osnovu pravila 73 i 89(C) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ On tvrdi da su Predloženi dokumenti relevantni jer se neposredno odnose na optužbe vezane za progon civilnog stanovništva žepljanske enklave koje mu se stavljaju na teret.² Optuženi, nadalje, tvrdi da su Predloženi dokumenti autentični i da su sastavljeni tokom događaja u Žepi u julu 1995. godine, te da je, s obzirom na to, njihov sadržaj jasan i da nema potrebe da se izvode posredstvom svjedoka.³ Na kraju, optuženi tvrdi da Predloženi dokumenti čine dio zbirke dokaza koju mu je objelodanilo tužilaštvo (dalje u tekstu: Zbirka u vezi sa Žepom) i koja je uvrštena u elektronski sistem za objelodanjivanje.⁴

2. Tužilaštvo je svoj javni Objedinjeni odgovor tužilaštva na Prvi i Drugi zahtjev optuženog za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka, s dodacima A-C (dalje u tekstu: Odgovor), podnijelo 20. decembra 2011. godine⁵ i u njemu je iznijelo konkretne argumente u vezi sa svakim od Predloženih dokumenata, ali nije osporilo njihovu relevantnost.⁶

II. MJERODAVNO PRAVO

3. Pravilo 89, u svom relevantnom dijelu, predviđa sljedeće:

- (C) Vijeće može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost.
- (D) Vijeće može izuzeti dokaz ako potreba da se osigura pravično suđenje znatno preteže nad njihovom dokaznom vrijednošću.

¹ Zahtjev, par. 1

² Zahtjev, par. 2.

³ Zahtjev, par. 2.

⁴ Zahtjev, par. 3. Optuženi tvrdi da je ova zbirka uvrštena u jednu fasciklu pod naslovom "Žepa 1995" (ERN 0185-4640-0185-5698) na kojoj se nalazi pečat "Skupštine Republike Bosne i Hercegovine, Sarajevo" i kojoj prethodi jedan arhivski spisak (dalje u tekstu: Arhivski spisak) označen kao ERN 0185-4643-0185-4643 (Dodatak A Odgovora tužilaštva).

⁵ Odgovor, par. 1.

⁶ V. Odgovor, par. 3-9, koji će biti detaljnije razmotreni u Odjeljku III ove Odluke.

4. Uvrštavanje dokaza u spis bez posredstva svjedoka je praksa koja je ustaljena u dosadašnjim predmetima vođenim pred Međunarodnim sudom.⁷ Dokumenti se mogu uvrstiti u spis bez posredstva svjedoka ukoliko se smatra da ispunjavaju uslove iz pravila 89. Kada su ti uslovi ispunjeni, Vijeće zadržava diskrecione ovlasti za donošenje odluke o uvrštavanju dokaza u spis na osnovu pravila 89.

III. KONKRETNI ARGUMENTI I DISKUSIJA

5. Vijeće podsjeća na svoj Nalog o smjernicama u vezi s izvođenjem dokaza i ponašanjem strana u postupku tokom suđenja, izdat 24. februara 2010. godine, u kojem je navelo da je "[p]reporučljivi metod za predlaganje dokaza [...] da oni budu predloženi posredstvom svjedoka dok se on nalazi na mjestu za svjedoke".⁸ Usprkos tome, Vijeće smatra da uvrštavanje dokaza u spis bez posredstva svjedoka jeste efikasan metod putem kojeg se dokumentarni dokazi iz perioda obuhvaćenog Optužnicom mogu razmotriti u svrhu njihovog uvrštavanja u spis, ukoliko su uslovi za uvrštavanje u spis ispunjeni.⁹

6. Konkretni dokumenti čije uvrštavanje u spis traži optuženi su: dokazni predmet D00102 (MFI) i njegova alternativna verzija, to jest dokument broj 1D00962 na osnovu pravila 65ter; dokazni predmet D00110 (MFI) i njegova alternativna verzija, to jest dokument broj 1D00963 na osnovu pravila 65ter; kao i dokumenti broj 1D00736, 1D00960 i 1D00961 na osnovu pravila 65ter. Vijeće ima u vidu da tužilaštvo nije osporilo relevantnost Predloženih dokumenata. U tekstu koji slijedi, Vijeće će razmotriti konkretne argumente strana u postupku i izložiti svoju detaljniju raspravu o tim dokumentima.

(a) Dokazni predmet D00102 (MFI) i dokazni predmet D00110 (MFI) i njihove alternativne verzije

7. Sa Hamdijom Torlakom se o dokaznom predmetu D00102 (MFI) raspravljalo tokom njegovog svjedočenja 31. avgusta 2010. godine,¹⁰ a o dokaznom predmetu D00110 (MFI) tokom njegovog svjedočenja 1. septembra 2010. godine. Ti dokazni predmeti su označeni radi identifikacije dok se ne

⁷ V., na primjer, *Tužilac protiv Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odluka po Prvom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka, 13. april 2010. godine; *Tužilac protiv Đorđevića*, predmet br. IT-05-89/1-T, Odluka po zahtjevu tužilaštva za ponovno otvaranje dokaznog postupka i prekoračenje propisanog broja reči i drugi zahtev za uvrštavanje u spis dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka, 7. decembar 2009. godine; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka, zahtjevu za izmjenu zahtjeva za prihvatanje bez posredstva svjedoka i po usmenom zahtjevu za prihvatanje dodatnog dokaznog predmeta, 14. mart 2008. godine; *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokumentarnih dokaza, 10. oktobar 2006. godine.

⁸ Nalog o smjernicama u vezi s izvođenjem dokaza i ponašanjem strana u postupku tokom suđenja, 24. februar 2010. godine, par. 20.

⁹ Odluka po Zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis 28 presretnutih razgovora bez posredstva svjedoka, 20. januar 2012. godine, par. 11.

dostave dodatne informacije o njihovom izvoru i kontekstu.¹¹ Optuženi tvrdi da je ta dva dokumenta uzeo sa CD-a koji je izdat kao prilog knjizi *Državna tajna*, čiji je autor Semir Halilović.¹² Optuženi, nadalje, tvrdi da je pronašao identične verzije dokaznog predmeta D00102 (MFI) i dokaznog predmeta D00110 (MFI) koje je tužilaštvo objelodanilo u svojoj Zbirci u vezi sa Žepom; to su dokument broj 1D00962,¹³ odnosno dokument broj 1D00963¹⁴ na osnovu pravila 65ter.

8. Tužilaštvo tvrdi da je dokument broj 1D00962 na osnovu pravila 65ter potpunija i čitljivija verzija dokaznog predmeta D00102 (MFI) i slaže se s tim da on bude uvršten u spis, pod uslovom da se obezbijedi njegov revidirani prijevod.¹⁵

9. Optuženi je uvjerio Vijeće u pogledu porijekla dokaznog predmeta D00102 (MFI). Relevantnost tog dokumenta nije osporena. Nadalje, Vijeće ima u vidu da su se pitanja u vezi s lošim kvalitetom dokaznog predmeta D00102 (MFI) i pripadajućeg prijevoda pojavila tokom svjedočenja svjedoka odbrane Petra Škrbića 31. januara 2012. godine.¹⁶ Optuženi je obavijestio Vijeće da je već zatražen revidirani prijevod čitljivije, alternativne verzije tog dokumenta, to jest dokumenta broj 1D00962 na osnovu pravila 65ter, koji će po prijemu biti unesen u *e-court*. Dokumentu broj 1D00962 na osnovu pravila 65ter kasnije je dodijeljen broj dokaznog predmeta D00349 (MFI), dok se ne izvrši pregled njegovog prijevoda.¹⁷ S obzirom da se o oba dokazna predmeta vodila diskusija tokom svjedočenja Hamdije Torlaka, odnosno Petra Škrbića, Vijeće je mišljenja da bi u spis trebalo uvrstiti oba dokumenta, to jest dokument broj 1D00962 na osnovu pravila 65ter, a sada označen kao dokazni predmet D00349 (MFI), koji je potpunija i čitljivija verzija istog, kao i dokazni predmet D00102 (MFI) s pripadajućim prijevodom.

10. S obzirom na gore navedeno, Vijeće će uvrstiti dokazni predmet D00102 u spis. U svrhu upozorenja da postoji čitljivija verzija, Vijeće od Sekretarijata traži da u *e-court* uz dokazni predmet D00102 doda zamjenski list koji će ukazati na to da dokazni predmet D00349 (MFI) sadrži čitljiviju verziju tog dokumenta.

¹⁰ Optuženi u svom Zahtjevu iznosi netačnu tvrdnju da je ovaj dokazni predmet označen radi identifikacije 31. oktobra 2010. godine, a on je označen radi identifikacije 31. avgusta 2010. godine.

¹¹ Zahtjev, par. 5. V. Hamdija Torlak, T. 4665 (31. avgust 2010. godine) i Hamdija Torlak, T. 4792 (1. septembar 2010. godine).

¹² Zahtjev, par. 6, 9.

¹³ Zahtjev, par. 7. Vijeće ima u vidu da optuženi u par. 4 i 7 svog Zahtjeva pominje dokument koji je na osnovu pravila 65ter označen brojem 1D00926. Međutim, tačan broj kojim je taj dokument označen na osnovu pravila 65ter je 1D00962, kao što se navodi, na primjer, u par. 1 i 3 Zahtjeva i kao što se vidi u elektronskom sistemu za vodenje sudenja (dalje u tekstu: *e-court*).

¹⁴ Zahtjev, par. 9.

¹⁵ Odgovor, par. 3, fusnota 6.

¹⁶ V. T. 18627-18629 (31. januar 2012. godine).

¹⁷ V. T. 18633 (31. januar 2012. godine).

11. Optuženi je, isto tako, uvjerio Pretresno vijeće u pogledu porijekla dokaznog predmeta D00110 (MFI). Relevantnost tog dokumenta nije osporena. Tužilaštvo navodi da se ne protivi njegovom uvrštavanju u spis, ali tvrdi da nema potrebe da se u spis uvrštava identična alternativna verzija koju je pronašao optuženi, to jest dokument broj 1D00963 na osnovu pravila 65ter.¹⁸

12. Vijeće će uvrstiti dokazni predmet D00110 u spis. Međutim, Vijeće ne vidi nikakvu potrebu da se u spis uvrsti dokument broj 1D00963 na osnovu pravila 65ter, koji predstavlja identičnu alternativnu verziju dotičnog ponuđenog dokaznog predmeta.

(b) Dokument broj 1D00736 na osnovu pravila 65ter

13. Dokument broj 1D00736 na osnovu pravila 65ter je dokument uz koji je priloženo pismo od 25. jula 1995. godine s potpisom Alije Izetbegovića, naslovljeno na predsjedavajućeg Savjeta bezbjednosti, kojim se od njega traži da naloži evakuaciju civilnog stanovništva iz Žepe pod punom zaštitom trupa UN-a.¹⁹ Tužilaštvo se ne protivi njegovom uvrštavanju spis.²⁰

14. Nakon što je pregledalo argument optuženog i dotični dokument, Vijeće se uvjerilo da je on relevantan i da ima dokaznu vrijednost, kao što je propisano pravilom 89, te da je optuženi pokazao da se on uklapa u njegovu argumentaciju. Vijeće će stoga uvrstiti taj dokument u spis.

(c) Dokument broj 1D00690 na osnovu pravila 65ter

15. Dokument broj 1D00690 na osnovu pravila 65ter nosi naslov "Analiza i hronologija događaja u Žepi od 11. jula do 20. jula 1995. godine" i objelodanilo ga je tužilaštvo u okviru svoje Zbirke u vezi sa Žepom.²¹ U tom dokumentu se izlaže hronologija događaja u naznačenom periodu, uključujući, pored ostalog, "aktivnosti agresora", "aktivnosti naših snaga", kao i informacije o "stanju bezbjednosti i morala". Optuženi tvrdi da ovaj dokument, pored ostalog, ukazuje na "čvrstu vezu žepske brigade i GŠ ABiH", kao i da je on relevantan za dokazivanje razloga za napade na Srebrenicu i Žepu.²² Tužilaštvo se ne protivi njegovom uvrštavanju u spis, ali se ne slaže s tvrdnjama optuženog u vezi s datumom, autorom i primaocem tog dokumenta.²³

16. Vijeće napominje da prilikom tumačenja nekog dokumenta koji je uvršten u spis nije vezano argumentima koje su iznijele strane u postupku. Nakon što je pomno pregledalo dokument, a posebno

¹⁸ Odgovor, par. 5.

¹⁹ Optuženi u svom Zahtjevu upućuje na taj dokument navodeći da je on označen kao dokument Ujedinjenih nacija broj S/1995/661, međutim, radi se o dokumentu broj S/1995/611, kao što stoji u dokumentu koji je unesen u *e-court* sistem. V. Zahtjev, par. 10.

²⁰ Odgovor, par. 6.

²¹ Zahtjev, par. 12-17.

²² Zahtjev, par. 15-16.

²³ Odgovor, par. 7.

događaje i datume koji se u njemu navode, Vijeće se uvjerilo da je on relevantan i da ima dokaznu vrijednost, kao što je propisano pravilom 89. Pored toga, optuženi je u zadovoljavajućoj mjeri pokazao da se ponudeni dokument uklapa u njegovu argumentaciju. Vijeće će, stoga, uvrstiti u spis dokument broj 1D00960 na osnovu pravila 65ter.

(d) Dokument broj 1D00961 na osnovu pravila 65ter

17. Dokument broj 1D00961 na osnovu pravila 65ter, koji nosi naslov "Prijedlog plana evakuacije stanovništva Žepe", potpisali su 18. jula 1995. godine u Sarajevu dr Bećir Heljić, Rašid Kulovac i Sejdalija Sućeska i na njemu se, pored tih potpisa, nalazi i pečat. Optuženi tvrdi da taj dokument potkrepljuje argument da je muslimansko rukovodstvo imalo namjeru da evakuiše stanovništvo Žepe.²⁴ On tvrdi da je taj dokument od ključnog značaja u svjetlu optužbe za navodni progon.²⁵ Tužilaštvo tvrdi da dokument broj 1D00961 na osnovu pravila 65ter nije kompletan i da mu nedostaje pripadajuća naslovna stranica.²⁶ Ta naslovna stranica je dopis od 18. jula 1995. godine naslovljen na generala Delića, koji sadrži potpis, rukom upisan paraf i otkucan paraf "A.I.", kao i pečat Republike Bosne i Hercegovine.²⁷ Kako tvrdi tužilaštvo, u paragrafu 4 ovog dopisa navodi se da se uz njega prilaže "Prijedlog plana evakuacije stanovništva Žepe", to jest dokument broj 1D00961 na osnovu pravila 65ter.²⁸ Pod uslovom da se ta naslovna stranica uvrsti zajedno s ponudnim dokumentom, tužilaštvo se ne protivi uvrštavanju u spis dokumenta broj 1D00961 na osnovu pravila 65ter.²⁹

18. Vijeće se uvjerilo da je optuženi pokazao da se predloženi dokument uklapa u njegovu argumentaciju i, štaviše, da je relevantan i da ima dokaznu vrijednost, kao što je propisano pravilom 89. Međutim, nakon što je pregledalo pripadajući Arhivski spisak Zbirke tužilaštva u vezi sa Žepom, Vijeće primjećuje da se dotični dokument zaista sastoji od tri, a ne samo dvije stranice.³⁰ Vijeće takođe primjećuje da naslovna stranica uz koju je priložen "Prijedlog plana evakuacije stanovništva Žepe" i koja nedostaje, još nije prevedena na engleski.³¹ U svjetlu gore navedenog, te kako bi taj dokazni predmet predstavljao odraz cjelokupne slike događaja, Vijeće odobrava uvrštavanje ovog dokumenta u spis, pod uslovom da naslovna stranica bude uvrštena kao dio dokaznog predmeta broj 1D00961 na osnovu pravila 65ter. Budući da se prijevod naslovne stranice i dalje iščekuje, predloženi dokazni predmet će biti označen radi identifikacije dok prijevod naslovne stranice ne bude završen.

²⁴ Zahtjev, par. 18-20.

²⁵ V. Zahtjev, par. 21.

²⁶ Odgovor, par. 8.

²⁷ Odgovor, par. 8. V. Dodatak B Odgovora.

²⁸ Odgovor, par. 9. Dodatak B Odgovora, par. 4.

²⁹ Odgovor, par. 9.

³⁰ Dodatak A Odgovora, stavka 17.

³¹ Tužilaštvo napominje da se očekuje prijevod naslovne stranice, Odgovor, fusnota 19.

IV. DISPOZITIV

S tim u skladu, iz gore navedenih razloga, na osnovu pravila 89 Pravilnika, Pretresno vijeće ovim **DJELIMIČNO ODOBRAVA** Zahtjev i:

- (1) **UVRŠTAVA** u spis dokazni predmet D00102, koji je ranije bio označen radi identifikacije, i
TRAŽI od Sekretarijata da dokaznom predmetu D00102 doda zamjenski list kako bi se uputilo na čitljiviju verziju tog dokaznog predmeta, to jest na dokazni predmet D00349 (MFI) čiji se prijevod iščekuje;
- (2) **UVRŠTAVA** u spis dokazni predmet D00110, koji je ranije bio označen radi identifikacije;
- (3) **UVRŠTAVA** u spis dokumente broj 1D00736 i 1D00960 na osnovu pravila 65ter i traži od Sekretarijata da i jednom i drugom dodijeli broj dokaznog predmeta, i
- (4) **UVRŠTAVA** u spis dokument od dvije stranice kojem je na osnovu pravila 65ter dodijeljen broj 1D00961, i

TRAŽI od Sekretarijata da naslovnu stranicu, označenu ERN brojem 0185-4663-0185-4663, uvrsti zajedno s druge dvije stranice koje su trenutno unesene kao dokument broj 1D00961 na osnovu pravila 65ter, da tom dokumentu, kao cjelini, dodijeli broj dokaznog predmeta, te da ga označi radi identifikacije dok ne bude prevedena naslovna stranica.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija Christoph Flügge,
predsjedavajući

Dana 7. februara 2012. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]